

Bioconnect verbindt, onderzoekt, innoveert en versterkt

PRAKTIJK Binnen het kennisnetwerk Bioconnect, onderdeel van de organisatie voor biologische voeding en landbouw Biologica, werken agrarisch ondernemers samen met onderzoeksinstituten, bedrijfsleven, adviesorganisaties en overheid aan innovatie in de biologische landbouw. Een mooi staaltje teamwork.

Middels tien bedrijfsnetwerken, waaraan zo'n vijfhonderd ondernemers deelnemen, geven ondernemers binnen Bioconnect zelf aan welke kennis gewenst is. De themawerkgroepen en productwerkgroepen, waarin de expertise van ondernemers, onderzoekers, adviseurs en beleidsmakers is gebundeld, prioriteren en begeleiden de kennisprojecten. Met als doel: versterking van de productieketen. Joost van Strien, eigenaar van biologisch akkerbouwbedrijf Zonnegoed, neemt sinds zes jaar deel aan de themawerkgroep Bodemvruchtbaarheid. Op de vraag hoe de akkerbouw bewuster om kan gaan met de steeds schaarser wordende biologische mest initieerde hij een maaimeststoffenonderzoek.

Maaimeststoffen

Van Strien: 'Vlinderbloemigen als luzerne worden vaak op akkerbouwbedrijven verbouwd als eiwitrijk veevoer. Deze plant heeft het vermogen om stikstof te binden. Zo kan proteïnerijk voedsel geproduceerd worden, onafhankelijk van de aanwezigheid van stikstof in de bodem. Terwijl ondernemers deze planten afvoeren als veevoer, kunnen ze het ook voor bemesting gebruiken.' Bioconnect pakte zijn voorstel op, het Louis Bolk Instituut onderzocht op zijn bedrijf of luzerne als maaimeststof kan

dienen. Het experiment loopt nu vier jaar. De resultaten zijn veelbelovend. 'Gewassen die veel stikstof nodig hebben groeien goed op de met maaimeststoffen bemeste grond. Zelfs vergelijkbaar of beter dan op dierlijk bemeste grond. Daarbij vindt geen emissie van ammoniak en nitraat plaats en zijn de opbrengsten verrassend genoeg hoger. Dat biedt perspectief.'

Strategieontwikkeling

Ook Harrie Janssen, eigenaar van biologisch melkveebedrijf HazelbroekHoeve en voorzitter van de productwerkgroep Zuivel van Bioconnect, ziet mooie onderzoeksuitkomsten.

Invloed van bedrijfsleven

Wat is de invloed van ondernemers op het onderzoek van Bioconnect? Het bedrijfsleven:

- zet knelpunten en vraagstukken op de agenda en geeft prioriteiten aan;
- denkt actief mee in bedrijven-netwerken;
- kan aangedragen oplossingen direct in de praktijk toetsen;
- verspreidt nieuw opgedane kennis razendsnel via de netwerken en de werkgroepen.

sten. 'De Natuurweide, de vereniging van biologische melkveehouders, en de bedrijfsnetwerken brengen veel vraagstukken in. Wat zijn nieuwe manieren van huisvesten van dieren? Hoe kunnen we antibioticavrij of energieneutraal produceren? Er zijn scenariostudies gedaan om te kijken hoe de biologische sector stand kan houden binnen veranderende markten. Zodoende kan de sector anticiperen en een sterke marktstrategie ontwikkelen. Ondernemers denken vaak nog op korte termijn. Maar omdat Bioconnect samen met het ministerie een ambitieagenda heeft opgesteld, zijn zowel korte- als langetermijnvraagstukken geagendeerd. Zo krijgen fundamentele onderwerpen als energie, klimaat, dierenwelzijn, biodiversiteit en voedselveiligheid voldoende aandacht.'

Systeemonderzoek

Van Strien ziet nog uitdagingen. 'De samenwerking tussen onderzoek, overheid en bedrijven leidt absoluut tot bruikbare resultaten en daarmee een sterkere sector. Zonder de financiële ondersteuning door EL&I zouden we zaken niet zo snel kunnen oppakken. Het probleem is echter dat onderzoeksbudgetten slechts enkele jaren zeker zijn. Wil je systeemonderzoek doen, dan heb je daar – zeker binnen de biologische landbouw – tien jaar of meer voor nodig. Daar ligt een rol voor EL&I.'

www.bioconnect.nl
www.biokennis.nl